

ហៃដ្រូខ័រតីហ្សូន (Hydrocortisone)

ឈ្មោះផ្សេងទៀត: ខ័រតីសូល (cortisol), ១៧-ហៃដ្រូក្រី-ខ័រតីស្តេរ៉ូន (17-Hydroxy-Corticosterone)

បង្កើតនិងបញ្ចេញដោយ: ស្រទាប់ក្រៅឬខ័រតីកូរ៉ូនៃក្រពេញអ៊ីដ្រេណាល់។

សកម្មភាព: មានឥទ្ធិពលទៅលើ

- សកម្មភាពមេតាបូលីសនៃខាបូហៃដ្រេត ប្រូទីន និងខ្លាញ់
- ភាពពេញវ័យនៃកោសិកាស
- ការរក្សាទុកនូវជាតិអំបិលនិងទឹកនៅក្នុងរាងកាយ
- សកម្មភាពនៃប្រព័ន្ធប្រសាទ
- ការកែតម្រូវសម្ពាធឈាម។

អ្នកភ្លេចឲ្យមានសកម្មភាព: ហ័រម៉ូនអេស៊ីពីអេច (ACTH: Adrenocorticotrophic hormone) ដែលបញ្ចេញដោយក្រពេញភីតូអ៊ីផេរី (Pituitary gland) ភ្លេចឲ្យមានការបញ្ចេញហ័រម៉ូន Hydrocortisone ។

ធាតុផ្សំផ្សេងទៀតរបស់ហៃដ្រូខ័រតីហ្សូន: ខ័រតីស្តេរ៉ូន (corticosteroids) ឬខ័រតីខយ (corticoids)

* ការប្រើប្រាស់ហៃដ្រូខ័រតីហ្សូននិងធាតុផ្សំផ្សេងទៀតរបស់វានៅក្នុងផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ:

- ការព្យាបាលបញ្ហាធ្លាក់ចុះនៃហ័រម៉ូនរបស់សំបកក្រពេញអ៊ីដ្រេណាល់ (deficiency of adrenal cortical hormones)

មានបញ្ហាសុខភាពមួយដែលមានឈ្មោះថា congenital adrenal hyperplasia ដែលជាជំងឺមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នានឹងជំងឺរលាកសន្លាក់ (rheumatoid disease) ដែលមិនអាចជួយសម្រាលការឈឺចាប់ដោយសារការប្រើថ្នាំស្រាលៗ (milder drugs) ឬដោយការប្រើថ្នាំបំបាត់ការរលាកធ្ងន់ធ្ងរដែលមិនបណ្តាលមកពីការឆ្លងរោគ (severe non-infectious inflammations) ទាំងនោះទេ។

- ខ័រតីស្តេរ៉ូនយកមកប្រើសម្រាប់សកម្មភាពឆ្លើយតបនៃប្រព័ន្ធការពាររាងកាយ (immune response) ហេតុដូច្នោះហើយទើបគេយកវាទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការព្យាបាលដោយការផ្សំកោសិកាឬសរីរាង្គ (Medical Transplantation) ដើម្បីជំរុញឲ្យរាងកាយយើងងាយទទួលយកសរីរាង្គមួយនោះ។

- គេក៏បានយកវាទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការព្យាបាលបញ្ហាសុខភាពមួយចំនួនទៀតដូចជាជម្ងឺហ្វឹត (asthma) ជម្ងឺនៃសរសៃខួរក្បាល (collagen diseases) និងការរលាកភ្នែក (eye inflammation) ។

* ការប្រុងប្រយ័ត្ន:

- ដោយសារតែខ័រតីស្តេរ៉ូនមានឥទ្ធិពលលើមុខងារជាច្រើននៃរាងកាយ គេត្រូវតែធ្វើការប្រុងប្រយ័ត្នយ៉ាងខ្លាំងនៅពេលយកវាទៅប្រើក្នុងការព្យាបាល។ ខ័រតីស្តេរ៉ូនបង្កលក្ខណៈឲ្យមនុស្សជាច្រើនងាយទទួលជម្ងឺហើយវាក៏អាចនឹងនាំឲ្យហើមមុខនិងដៃជើងធ្វើឲ្យសាច់ដុំចុះខ្សោយ ឡើងទម្ងន់ កើនសម្ពាធឈាម និងបង្កឲ្យកើតជម្ងឺទឹកនោមផ្អែម។

* ហ័រម៉ូនខ័រតីស្តេរ៉ូនដែលកើតឡើងក្នុងធម្មជាតិគឺខ័រតីហ្សូន វាគឺជាខ័រតីស្តេរ៉ូនទីមួយដែលត្រូវបានគេរកឃើញនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៣៥។ ហើយនៅឆ្នាំ១៩៤៤ វាត្រូវបានគេធ្វើឲ្យកើតឡើងដោយការធ្វើសំយោគ និងបានគេយកទៅប្រើប្រាស់ជាទូទៅនៅក្នុងវិស័យវេជ្ជសាស្ត្រ។ នៅក្នុងខ្លួនយើងខ័រតីហ្សូននឹងត្រូវបានបំប្លែងយ៉ាងឆាប់បំផុតទៅជាហៃដ្រូខ័រតីហ្សូន។ ខ័រតីស្តេរ៉ូនសំយោគដែលមានសកម្មភាពជាក់លាក់ត្រូវបានគេនិយមពេញចិត្តយកទៅប្រើនៅក្នុងស្ថានភាពជាច្រើន។